

ÇOCUK İHMAL VE İSTİSMARI (VELİ BROŞÜRÜ)

ÇOCUK İHMALİ NEDİR?

Çocuğun temel ihtiyaçlarının ve bakımının ana babası veya ona bakan kişi tarafından yerine getirilmemesi olarak da tanımlanabilir. Bu ihtiyaçlar sağlık, eğitim, duygusal gelişim, beslenme, barınma ve güvenli yaşam şartlarıdır.

ÇOCUK İSTİSMARI NEDİR?

0-18 yaş grubundaki çocuğun; sağlığını, fiziksel gelişimini,psiko-sosyal gelişimini bilerek veya bilmeyerek olumsuz etkileyen her türlü harekete 'ÇOCUK İSTİSMARI 'denir.

FİZİKSEL İSTİSMAR

Bir erişkinin itaati sağlama, cezalandırma ya da öfke boşaltma amacı ile elle veya aletle çocuğun vücudunun herhangi bir yerine iz bırakmayacak şekilde şiddet uygulayarak çocuğa bir zarar verilmesidir. Bu dövülme, yanma, ısırılma vb. yollarla olabilir.

DUYGUSAL İSTİSMAR

Çocuğun gereksinim duyduğu ilgi, sevgi ve bakımdan yoksun bırakılarak psikolojik hasara uğratılmasıdır. (Aşağılama, yalnız bırakma, ayırma, kardeşler arasında ayırım yapma vb.)

CİNSEL İSTİSMAR

Çocuğun kendisinden en az 4 yaş büyük bir kişi tarafından; çocuğun isteği olsun ya da olmasın, cinsel amaçlı her türlü süistimal edilmesi (cinsel organlarının ellenmesi, müstehcen sözler söylenmesi, cinsel fuhuşta kullanılması, çocuğa pornografik materyal izlettirilmesi, teshircilik vb.) cinsel istismar olarak ifade edilmektedir.

FARKINDA OLUN!

- Çocuklar istismar hakkında yalan söylemezler. Bu konuda hikâye uyduranlara çok az rastlanır.
- Çocukların görünüşü ya da davranışı istismara sebep olmaz.
- Çocukları bu konuda eğitmeliyiz. İstismarla karşılaştığında çocuk bağırarak yardım istemeli, koşarak kaçmalıdır.
- İstismarcının tercih ettiği yerler genellikle çocuğun tanıdığı, bildiği yerlerdir: Okul ve çevresi, evle okul arasındaki yol,bir arkadaş yada akrabasının evi, çocuğun kendi evidir.
- Çocuğun rahat ve gevşek olduğu zamanlarda, oyun zamanları, banyo zamanı ya da yatma zamanı istismarcının tercih ettiği zamanlardır
- **ÇOCUKLAR CİNSEL İSTİSMARI ASLA UNUTMAZLAR...**

İYİ DOKUNMA

- ✓ Sevdiğin kişilerin sarılması ve öpmesi güzel bir şeydir
- ✓ Uyandığında annenin sana sarılması ve öpmesi
- ✓ Babanın iyi geceler dilemek için sarılması ve öpmesi
- ✓ Anneanne ve dedenin ziyarete geldiklerinde herkesin birbirini kucaklaması ve öpmesi

KÖTÜ DOKUNMA

- ✓ Kendini rahatsız hissetmene neden olan dokunmalar genellikle kötü dokunmalardır.
- ✓ Kendinin kötü olduğunu düşünme. Kötü olan sen değil, sana kötü bir şekilde dokunan kişidir.
- ✓ Bedenin sana aittir. Sen istemiyorsan kimse sana dokunmamalıdır.
- ✓ Canını acıtan dokunma kötü dokunmadır.
- ✓ Dokunulmasını istemediğin halde sana dokunulursa bu bir kötü dokunmadır.
- ✓ Dokunan kişi kendini rahatsız hissetmene neden oluyorsa, bu kötü bir dokunmadır.
- ✓ Dokunma seni korkutuyor ve sınırlendiriyorsa bu bir kötü dokunmadır.
- ✓ Dokunan kişi bunu hiç kimseye söylememeni istiyorsa, bunu başkasına söylersen sana bir zarar vereceğini tehdidinde bulunuyorsa bu bir kötü dokunmadır.
- ✓ "Böyle bir durum ne olursa olsun sizin suçunuz olamaz. Yapılan şey kısa bir süre insanda hoş duygular uyandırabilir. Bir an bundan hoşlansanız, hatta size söylenenleri bilmediğiniz bir nedenle yapsanız dahi **BU SİZİ ASLA SUÇ ORTAĞI YAPMAZ. Çünkü SİZ ÇOCUKSUNUZ VE BÖYLE DURUMLARDA ASLA SUÇLU OLAMAZSINIZ.**

ÇOCUĞUNUZA BUNLARI ÖĞRETİN!

1 Çocuğunuzla cinsellik hakkında konuşun, vücudunun özel yerlerini anlatın.
Vücudumuzda özel yerler bulunur.
Bu yerler iç çamaşırının kapattığı yerlerdir.

2 Hiç kimse senin vücuduna, özel bölgelerine bakamaz ve dokunamaz.
Çocuklara kendilerinin de başkalarının özel yerlerine bakamayacakları ve dokunamayacaklarını anlatmanız gerekir.
Bunun tek istisnası ihtiyaçları olduğunda yardım amaçlı, canları acıdığı anda sorunu anlatmak için anne-baba ve doktor gibi yetişkinlere mümkünse '**çocuktan izin alarak**' bakması ve dokunmasıdır.

3 Birisi özel bölgemize baktığında ya da dokunduğunda çocuğunuza ne yapması gerektiğini aşağıdaki ifadelerle anlatabilirsiniz.

- 1) Söyleyebileceğin en sert ve ciddi bir şekilde **HAYIR** de.
- 2) Oradan hemen **UZAKLAŞ** ve güvenli bir yere gitmeye çalış.
- 3) Güvendiğin bir büyüğe **SÖYLE**.
- 4) Büyükler seni dinleyip bu konuda bir şeyler yapana kadar **SÖYLEMEYE DEVAM ET**.

4 Çocuğunuza ev adresinizi ve telefon numaranızı öğretin. Kaybolursa kime başvurması gerektiğini öğretin.

5 Birisi özel yerlerine baktığında ya da dokunduğunda büyüklerine anlatmaman için sana yalan söyleyebilir: *Bu bizim sırrımız, sana inanmazlar, annen baban seni sevmez, sana para veririm, oyuncak alırım vb.* En sık kullanılan bu yalanlarla ilgili çocuklarınızla konuşun. Çocuğunuzun asla bunlara inanmaması gerektiğini ve sizin ne olursa olsun onu **seveceğinizi** ve **koruyacağınızı** söyleyin.

6 Tanımadığı kişilerden sakınması gerektiğini, kimlerin evine gidebileceğini açıkça ve çok net söyleyin. Size ulaşamadığı takdirde nereye gidebileceğini, hangi komşuda kalabileceğini öğretin.

DİKKAT!

Tüm bunları çocuğunuzla konuşurken çok dikkatli olmanız gerekir. Çünkü panik havasında sıkça yapılan hatırlatmalar ve uyarılar, çocukları insanlardan korkan, her şeye şüphe ile bakan saplantılı kişilikler haline getirebilir. Bu bilgileri çocuğunuza sakın bir konuşma tarzında vermeniz gerekir.

Çocuğunuz istismara uğrarsa ya da istismara uğramış bir çocuğu korumanız gerekiyorsa;

- 1- Sakince çocuğu dinleyin.
- 2- Kızgınlığınızı, üzüntünüzü belli etmeyin.
- 3- Asla sorgulamayın, olay hakkında bilgi almaya çalışmayın. Sadece dinleyin.
- 4- Gerekli yerlere başvurun ki uzmanlar gerekenleri uygun bir biçimde sorsun.
- 5- İstismar olayında çocuğun hiçbir suçlu olamayacağını siz de **UNUTMAYIN**.

ÇOCUKLARINIZI İSTİSMARDAN KORUMAK İÇİN DİKKATLİ OLUN!

- * Çocuğunuzun halka açık yerlerde tuvalete tek başına ve ebeveyni dışında biriyle gitmesine izin vermeyin.
- * Arabada yalnız bırakmayın.
- * Çocuğunuzun nerede olduğunu, daima bilin.
- * Çocuğunuz, biri ile bir arada olmak istemiyorsa, o kişiden rahatsız oluyorsa, nedenini öğrenin. O kişi çok yakınınız bile olsa...
- * Kim olursa olsun, biri çocuğunuza gereğinden fazla ilgi gösteriyorsa, bu duruma dikkat edin.
- * İyi dokunma ve kötü dokunma hakkında bilgi verin.
- * Çocuğunuzun gerçek ya da hayali korku ve endişelerini azımsamayın, dikkate alın.
- * Çocuğunuzun dinleyin, izleyin ve etkili bir iletişim kurun.
- * Sevginizi ifade edin, sarılın, öpün.
- * Onu onayladığınızı ve kabul ettiğinizi anlatın.
- * Çocuğunuzla kaliteli – çocuğun da hoşuna gidecek şekilde – zaman geçirin.

YARDIM ALABİLECEĞİNİZ BİRİMLER

- Cumhuriyet Savcılığı ve Çocuk Mahkemeleri
- Emniyet Birimleri
- Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü –
- Alo 183
- Rehberlik ve Araştırma Merkezi